

Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

LICHEŃ STARY

2012 - 2019

Spis treści

Wstęp	s. 4
1. Charakterystyka Lichenia Starego	s. 5
1.1 <i>Położenie i przynależność administracyjna</i>	s. 5
1.2. <i>Powierzchnia</i>	s. 5
1.3. <i>Ludność</i>	s. 5
1.3.1 Dane demograficzne	
1.3.2. Wykształcenie	s. 6.
1.3.3. Struktura zatrudnienia	s. 8
1.4. <i>Historia Lichenia Starego</i>	s. 8
1.4.1. Historia wsi Licheń Stary	s. 8
1.4.2. Zabytki wsi Licheń Stary	s. 13
1.4.3. Historia sanktuarium w Licheniu Starym	s. 14
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	s. 15
2.1. <i>Zasoby przyrodnicze</i>	s. 15
2.1.1. Jezioro Licheńskie	s. 15
2.1.2. Lasy	s. 18
2.2. <i>Infrastruktura drogowa, techniczna i turystyczna</i>	s. 18
2.2.1. Infrastruktura drogowa	s. 18
2.2.2. Infrastruktura techniczna	s. 19
2.2.3. Infrastruktura turystyczna	s. 19
2.3. <i>Gospodarka i rolnictwo</i>	s. 21
2.3.1. Działalność gospodarcza	s. 21
2.3.1. Rolnictwo	s. 21
2.4. <i>Infrastruktura społeczna</i>	s. 22
2.4.1. Szkoły i przedszkola	s. 22
2.4.2. Instytucje kultury	s. 23
2.4.3. Związki i kluby sportowe	s. 23
2.4.4. Inne związki i stowarzyszenia	s. 23
2.4.5. Opieka medyczna	s. 25
3. Analiza SWOT	s. 25
3.1. <i>Mocne strony</i>	s. 25
3.2. <i>Słabe strony</i>	s. 26
3.3. <i>Szanse</i>	s. 26
3.4. <i>Zagrożenia</i>	s. 27
4. Planowane kierunki rozwoju	s. 27
4.1. <i>Wizja rozwoju wsi Licheń Stary</i>	s. 27
4.2. <i>Cele strategiczne i działania</i>	s. 27
4.3. <i>Szacunkowy koszt i harmonogram planowanych przedsięwzięć</i>	s. 29
5. System wdrażania i monitoringu	s. 30

Wstęp

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości w sposób formalny wynika z wytycznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, a w szczególności wytycznych Osi 3 PROW, Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Powyższe działanie ma na celu dążenie do poprawy jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi. W ramach działań z zakresu osi 3 dofinansowane mogą zostać projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów publicznych pełniących funkcje kulturalne, w szczególności świetlic i domów kultury;
2. budowy, przebudowy lub remontu obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji, służących do użytku publicznego;
3. zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych oraz tradycyjnych zawodów;
4. związane z kształtowaniem centrów wsi jako obszaru przestrzeni publicznej, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów, parkingów, chodników lub oświetlenia ulicznego;
5. urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
6. budowy, przebudowy lub remontu małej infrastruktury turystycznej;
7. zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych na rzecz rekreacji lub poprawy estetyki miejscowości;
8. rewitalizacji budynków zabytkowych, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
9. zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
10. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w szczególności pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
11. odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w zabytkowych obiektach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków;
12. wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych budynków i budowli publicznych w celu uporządkowania terenu w miejscowości;

Warunkiem uzyskania wsparcia ze środków unijnych jest stworzenie Planu Odnowy Miejscowości, który jest zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy oraz innymi dokumentami

strategicznymi o charakterze lokalnym, regionalnym, krajowym. Dlatego też Plan Odnowy Miejscowości wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy, Strategię Województwa, Strategię Rozwoju Kraju, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia oraz Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007 – 2013.

1. Charakterystyka Lichenia Starego

1.1. Położenie i przynależność administracyjna

Wieś Licheń Stary jest położona we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w odległości 121 km od Poznania, 15 km od Konina, i 9 km na południowy wschód od Ślesina. Administracyjnie Licheń Stary przynależy do powiatu konińskiego i gminy Ślesin. Licheń Stary jest jednym z 26 sołectw należących do gminy Ślesin.

Rys. nr 1. Mapa Gminy Ślesin

1.2. Powierzchnia

Licheń Stary jest dużą, rozbudowaną wsią, leżącą na wschodnim brzegu Jeziora Licheńskiego. Sama wieś zajmuje powierzchnię 302, 3794 ha. Zestawienie powierzchni użytków na terenie wsi przedstawia poniższa tabela.

Lp.	oznaczenie użytku	Powierzchnia w hektarach
1	sady	1,5983

2	nieużytki	40,1812
3	drogi	21,6551
4	tereny komunikacji inne	2,8950
5	teren zabudowy mieszkalnej	38,6970
6	teren zabudowy przemysłowej	0,0464
7	teren zabudowy innej	30,0943
8	teren zurbanizowany niezabudowany	0,0044
9	teren rekreacyjno-wypoczynkowy	1,1244
10	grunty pod wody płynące	164,4300
11	rowy	1,5337

Tabela nr 1. Zestawienie powierzchni użytków na terenie wsi Licheń Stary

We wsi Licheń Stary znajdują się również grunty rolne, użytki ekologiczne, pastwiska stałe, lasy i grunty leśne, grunty zadrzewione, grunty pod wodami stojącymi oraz pod stawami. Ogółem obejmują one 1046, 3932 ha. Ich zestawienie zawiera poniższa tabela.

l.p.	oznaczenie użytku	powierzchnia w hektarach
1	grunty rolne	377, 7816
2	użytki ekologiczne	90,4148
3	pastwiska trwałe	50,5177
4	las i grunty leśne	431,7166
5	grunty zadrzewione	1,0500
6	grunty pod wody stojące	2,1718
7	grunty pod stawami	92,7407

Tabela nr 2. Zestawienie gruntów rolnych i innych należących do obszaru wsi Licheń Stary

Ze względu na swą rozległość i dużą liczbę mieszkańców, Licheń posiada własny plan zagospodarowania przestrzennego. Duży teren na obszarze wsi (21 ha) zajmuje sanktuarium maryjne, z kilkoma kościołami, wieloma kapliczkami, pomnikami, terenami o charakterze parkowym, stawami, ścieżkami spacerowymi i rozbudowaną infrastrukturą turystyczną.

1.3 Ludność

1.3.1 Dane demograficzne

Ludność Lichenia ogółem wg danych GUS z 2009 r. obliczanych na podstawie numeru PESEL liczyła 1481 mieszkańców, w tym 737 mężczyzn i 744 kobiety. Wg danych Urzędu Miasta i Gminy z 4 maja 2012 r. liczba zameldowanych mieszkańców Lichenia Starego to 1490 osób. Dane liczbowe obrazujące strukturę wiekową ludności faktycznie zamieszkującej Licheń wg danych GUS

z 1998 r. przedstawia poniższa tabela:

l.p.	przedział wiekowy	liczba osób
1	0-9 lat	203
2	10 -19 lat	175
3	20 – 29 lat	198
4	30 - 39 lat	170
5	40 – 49 lat	101
6	50 – 59 lat	97
7	60 i więcej lat	125
		ogółem: 1060

Tabela nr 3. Ludność faktycznie zamieszkała w Licheniu wg grup wieku na podstawie danych GUS z 1998 r.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w przeciągu ostatnich kilku lat, liczba ludności Lichenia Starego nieznacznie zwiększyła się. Wg danych GUS z 2009 r. w wieku przedprodukcyjnym jest 23,8% mieszkańców, w wieku produkcyjnym 64,3 %, a w wieku poprodukcyjnym 12,0%. Ze względu na wiek mieszkańców społeczność Lichenia Starego należy zatem uznać za stosunkową młodą.

1.3.2 Wykształcenie

W roku 1998 mieszkańcy Lichenia Starego znacznie różnili się między sobą poziomem wykształcenia. Przeważało wykształcenie podstawowe lub zawodowe, najmniej licznie byli reprezentowani absolwenci uczelni wyższych. Tę strukturę obrazuje poniższa tabela.

l.p.	wykształcenie	liczba osób
1	wyższe	19
2	średnie	116
3	zasadnicze zawodowe	169
4	podstawowe	414
		razem: 1060

Tabela nr 4. Ludność w wieku 15 lat i więcej wg posiadanego (ukończonego) wykształcenia wg danych GUS z 1998 r.

W ciągu kolejnych 4 lat (do 2002 r.) ta struktura znacznie się zmieniła: znacząco wzrosła liczba osób z wykształceniem wyższym i zawodowym, spadła liczba osób z wykształceniem podstawowym. Na podobnym poziomie utrzymała się liczba osób posiadających wykształcenie średnie. Wykształcenie wyższe zdobyło w tym czasie więcej mężczyzn niż kobiet, wykształcenie średnie i zawodowe – więcej kobiet niż mężczyzn, a podstawowe – więcej mężczyzn niż kobiet. Te dane obrazuje poniższa tabela.

l.p.	wykształcenie	liczba osób
1	wyższe	70
2	średnie (policealne, średnie zawodowe i średnie ogólnokształcące)	290
3	zasadnicze zawodowe	292
4	podstawowe ukończone	397
5	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	40

Tabela nr 5. Ludność w wieku 15 lat i więcej wg posiadanego (ukończonego) wykształcenia wg danych GUS z 2002 r.

Trzeba stwierdzić, że zwiększenie liczby osób z wykształceniem wyższym i średnim wpłynęło znacząco na zwiększenie potencjału zasobów ludzkich, a zarazem ma wpływ na możliwości rozwoju miejscowości, zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej. Świadczą o tym dane dotyczące działalności gospodarczej, jak i informacje na temat liczby i różnorodności działających tam stowarzyszeń.

W Licheniu Starym zwraca uwagę to, że wciąż jest mniej wykształconych kobiet – głównie w zakresie edukacji wyższej – oraz to, że więcej pań niż panów, przy podobnej proporcji obu płci w populacji wsi, nie ma wykształcenia innego niż podstawowe.

l.p.	wykształcenie	liczba osób
1	wyższe	45
2	średnie (policealne, średnie zawodowe i średnie ogólnokształcące)	130
3	zasadnicze zawodowe	180
4	podstawowe ukończone	184
5	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	16

Tabela nr 6. Mężczyźni w wieku 15 lat i więcej wg posiadanego (ukończonego) wykształcenia wg danych GUS z 2002 r.

l.p.	wykształcenie	liczba osób
1	wyższe	25
2	średnie (policealne, średnie zawodowe i średnie ogólnokształcące)	160
3	zasadnicze zawodowe	112
4	podstawowe ukończone	213
5	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	24

Tabela nr 7. Kobiety w wieku 15 lat i więcej wg posiadanego (ukończonego) wykształcenia wg danych GUS z 2002 r.

1.3.3. Struktura zatrudnienia

Wg danych GUS z 2009 r. w Licheniu Starym ogółem osób aktywnych zawodowo było 572, w tym 177 osób aktywnych zawodowo, ale bezrobotnych. Biernych zawodowo było 459 osób. Pracę podejmowało więcej mężczyzn niż kobiet, choć proporcje te są bardzo wyrównane. Na 423 mężczyzn aktywnych zawodowo i pracujących było 226, zaś na 387 kobiet aktywnych zawodowo i pracujących było 152. Osób bezrobotnych było odpowiednio 89 i 87. Kobiety przeważały w grupie biernych zawodowo (stosunek 142 do 102).

Powyższe dane świadczą o tym, że mieszkańcy Lichenia Starego nie żywią uprzedzeń wobec pracy kobiet, choć z pewnością nie może zadowolić w obu grupach (kobiet i mężczyzn) wysoka liczba bezrobotnych i biernych zawodowo. Struktura zatrudnienia świadczy zatem o potrzebie szerszej aktywizacji zawodowej osób biernych zawodowo i bezrobotnych.

1.4. Historia Lichenia Starego

1.4.1. Historia wsi Licheń Stary

Według legendy w czasach rzymskich na wzgórzu nad jeziorem, wśród prastarych drzew, znajdowała się pogańska świątynka, w której czczono szatana, zwanego po słowiańsku "Licho". W wyznaczone miejsce przychodzili ludzie, aby się modlić do wyciosanego w granicie bałwana, składać mu ofiary i odprawić gusła i zabobony. Ta legenda ma pewne pokrycie w rzeczywistości - w 1969 r. odkopano na wzgórzu tajemnicze głazy i kamienie, pochodzące prawdopodobnie z rozbitego pogańskiego ołtarza ustawionego przed posągami, a także kamienie rytualne, które służyły do pogańskich obrzędów kultowych.

Zgodnie z ustaleniami naukowców, pierwsze ślady bytności człowieka w okolicach Lichenia pochodzą z epoki kamiennej. Dokumentują to wykopaliska archeologiczne. W czasach rzymskich przez Licheń wiódł szlak handlowy zwany dziś „szlakiem bursztynowym”, który ciągnął się od Morza Bałtyckiego do Morza Śródziemnego. Nazwa szlaku wiąże się z rodzajem towaru, jaki nim przewożono. Kupcy wędrujący tym szlakiem wieźli bowiem bursztyn znad Bałtyku na tereny Imperium Rzymskiego.

Pierwsza historyczna wzmianka o Licheniu pochodzi z 1151 r., kiedy to Piotr Dunin postawił granitowy krzyż w połowie drogi między Grąblinem a Licheniem, znacząc tym samym szlak z Kalisza do Kruszwicy. Historyczny krzyż stoi do dzisiaj na licheńskim rynku.

W XII w. Licheń został rozbudowany. Na wzgórzu powstał zamek, który zamieszkiwali możnowładcy z rodziny Licheńskich. W annałach historycznych Licheń po raz kolejny znalazł się w 1232 r. za sprawą przywileju wydanego przez cystersów z Sulejowa, którzy wymienili w nim imię Egidiusza - kapłana z Lichenia.

W początkach XV w. (około 1415 r.) pochodzący z Gosławic Andrzej Łaskarz, biskup poznański z rodu Godziembów Licheńskich, jeden ze współtwórców unii polsko-litewskiej, ku pamięci swej matki Doroty, ufundował w Licheniu kościół pod wezwaniem świętej tego właśnie imienia – panny i męczenniczki. Warto poświęcić kilka słów postaci tego duchownego i męża stanu. Był on bowiem osobą wszechstronnie wykształconą; sprawował funkcję kanclerza królowej Jadwigi, kolektora papieskiego w Polsce, brał udział w soborze w Pizie i wyprawie do Ziemi Świętej. Z ramienia króla Władysława Jagiełły występował w procesie między Polską a Zakonem Krzyżackim, wziął także udział w soborze w Pawii. W 1424 r. wraz z bratankiem Janem z Lichenia był fundatorem nowego kościoła w Gosławicach.

Wiek XV i XVI to „złoty okres” dla Lichenia. Jeszcze przed rokiem 1430 mówi się o nim jako o miasteczku. Potwierdzenie „miejskości” Licheń uzyskał przed 1458 r., w którym to został już zaliczony w poczet miast leżących w województwie kaliskim, przy nowej drodze łączącej Kalisz z Toruniem.

W 1511 r. wygaśł ród Licheńskich – dawnych właścicieli miasta, a Zuzanna Licheńska sprzedała miasteczko Hieronimowi Moszczyńskiemu, staroście ujskiemu. Licheń w tym okresie nie był miastem szczególnie kwitnącym pod względem gospodarczym, bowiem w 1579 r. odnotowano, że pracowało w nim zaledwie 4 rzemieślników i działał jeden szynk.

W 1608 r. właścicielem Lichenia został Łukasz Gosławski herbu Nałęcz. W tym okresie działała w Licheniu szkoła parafialna. Wiek XVII był dla Lichenia niezwykle trudny. W czasie potopu szwedzkiego miasteczko zostało doszczętnie złupione (m. in. ograbiono kościół), a jego ludność zdziesiątkowana (mieszkańców Lichenia wycinano w pień między innymi na pomostach nad jeziorem). Te trudne wydarzenia sprawiły, że Licheń podupadł i utracił prawa miejskie.

Naprawa wojennych zniszczeń trwała w Licheniu przez bez mała wiek. Dopiero w 1728 r., kiedy właścicielami Lichenia została rodzina Łackich herbu Korzbok, wywodząca się ze Śląska, choć okrzepła już w Wielkopolsce i na Kujawach, odbudowano zniszczoną świątynię. W 1800 r. hrabia Melchior Łacki, właściciel nieodległych Gosławic i zarazem Lichenia, podjął się renowacji świątyni pod wezwaniem św. Doroty.

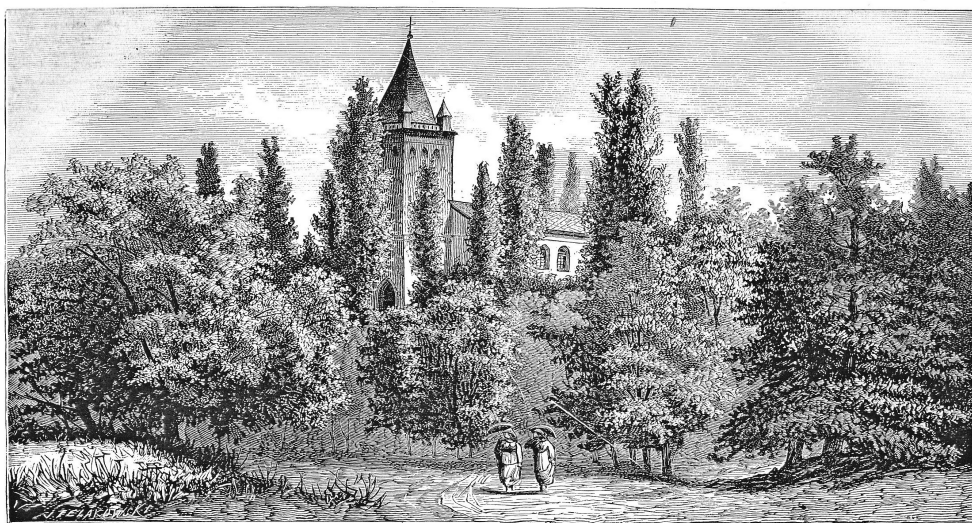
W 1821 r. majątek Licheń zakupiła spokrewniona z Łackimi senatorska rodzina Kwileckich, mająca swe gniazdo rodowe we Kwilczu. Nabywcą dóbr licheńskich był Klemens Kwilecki (1772 – 1826), w latach Księstwa Warszawskiego radca departamentu poznańskiego, prezes komisji wojskowej i poseł międzyrzecki na sejm. Klemens Kwilecki pojął za żonę swą stryjeczną siostrę – Anielę. Dzięki temu małżeństwu możliwe zakupienie od Melchiora Łackiego całego klucza gosławickiego, w skład którego wchodziły: majątek Gosławice ze wsiami Gosławice, Grójec, Licheń, Maliniec, Murantów, Niesłusz, Grąblin, Sulanki, Bylew, Polesie, część Rudzicy i Wola Podłęzna; dobra Pątnów i Łęczyn ze wsiami Pątnów, Łęczyn, Pęcław, Wielkie

i Małe Holendry; dobra Wielkopole obejmujące wsie Wielkopole i Gogolin.

Po śmierci Klemensa Kwileckiego dobra goławickie wraz z Licheniem weszły w posiadanie jego najstarszego syna, Hektora Kwileckiego (1801 – 1843), który ożenił się z Bawarką, hrabianką Izabellą von Tauffkirchen (1807 - 1855) i zamieszkał z nią w Malińcu. Izabella Kwilecka przyjechała do Polski wraz z niemiecką służbą. W przeciwieństwie do swych rodaków, w Polsce czuła się znakomicie i w Malińcu wychowywała swe dzieci: Annę, Kazimierza, Władysława i Mieczysława (czworo jej innych dzieci zmarło w dzieciństwie). Zgodnie ze wspomnieniami z epoki, była to pani wspaniałej, majestatycznej postawy, która lubiła konno objeżdżać swoje dobra.

Rys. nr 3. Izabella Kwilecka, z domu Tauffkirchen (1807 – 1855)

Kościół w Licheniu.

(5366)

Rys. nr 4. Kościół w Licheniu Starym. Rycina zamieszczona w „Kłosach” 1879 r.

W 1835 r. plebania, archiwum parafii i zabudowania gospodarskie w Licheniu zostały zniszczone przez pożar. W kilka lat później Izabella Kwilecka zdecydowała o budowie nowego kościoła w Licheniu. Kamień węgielny pod tę inwestycję położono w 1845 r. Z cegieł dawnej świątyni wybudowano kaplicę na cmentarzu przykościelnym. Do tej kaplicy 29 września 1853 r. przeniesiono słynącymi łaskami obraz Matki Bożej Licheńskiej Bolesnej Królowej Polski. Kościół w stylu gotyckim, z wieżą, dzwonami i zegarem wieżowym, posiadający 2 kaplice i 5 ołtarzy, konsekrował 19 września 1857 r. biskup Marszewski w obecności tłumów pielgrzymów. Wówczas też przeniesiono do nowo wzniesionego kościoła cudowny obraz. To wydarzenie było szeroko relacjonowane przez prasę warszawską.

Formalnie po śmierci Klemensa Kwileckiego, właścicielem Lichenia został Władysław Kwilecki (1831 – 1870), zaliczany do największych właścicieli ziemskich w guberni warszawskiej. Był on żonaty z Honoratą z Russanowskich 1 voto Bielińską. Staraniem Honoraty Kwileckiej rozbudowano kościół licheński - dobudowano prezbiterium. H. Kwilecka ofiarowała ona także kościołowi organy i inne, liczne dary zwiększające jego świetność.

Fot. nr 1. Władysław Kwilecki (1831 - 1870)

Po Władysława Kwileckiego Licheń przeszedł w ręce jego brata, Mieczysława, jednego z najbardziej zasłużonych Wielkopolan XIX stulecia, m. in. dyrektora administracyjnego Bazaru w Poznaniu, prezesa Towarzystwa Pomocy Naukowej, jednego z fundatorów teatru w Poznaniu.

Za czasów Kwileckich majątek w Licheniu prowadzony był wzorcowo. Funkcjonowała tu m. in. gorzelnia, istniały nowoczesne, obszerne budynki gospodarcze. Właśnie ze względu na nowatorstwo w zarządzaniu i praktyce rolniczej do Lichenia w latach 50-tych XIX w. przyjechał na praktyki Julian Wieniawski, brat sławnego skrzypka Henryka, absolwent Marymontu –

sławnej szkoły agronomicznej. Tutaj, przyszły dzierżawca pobliskich Gór uczył się zarządzania majątkiem ziemskim. Dzięki pamiętnikom J. Wieniawskiego dowiadujemy się wielu ciekawych szczegółów na temat Lichenia i rodziny Kwileckich, m. in. tego, że wysoki poziom rolnictwa w całym majątku, w tym w Licheniu, utrzymywano przede wszystkim przez ciągłą i staranną kontrolę stanu wykonania prac rolniczych. Kontrola ta była prowadzona przez samych właścicieli i ich rządców poprzez regularnie objazdy pól i sprawdzanie budynków gospodarczych.

Niepokoje wojenne wieku XIX nie ominęły także Lichenia. W jego okolicach stacjonowały m. in. wojska napoleońskie, rozgrywały się dramatyczne wydarzenia roku 1831. Szczególne znaczenie dla mieszkańców Lichenia miał rok 1863. W owym czasie mieszkańcy majątków, miasteczek i wsi z okolic Ślesina podjęli walkę narodowowyzwoleńczą. Ruch powstańczy wspierał także Mieczysław Kwilecki, m. in. przez zakupy broni na rzecz powstańców.

W pamiętnym dniu 8 maja 1863 r., kiedy pod Ignacem doszło do największej bitwy powstańczej na tym terenie i jednej z największych w czasie powstania w styczniowego, w Licheniu Rosjanie rozbili i wybili polski oddział śpieszący z odsieczą walczącym w kolonii ignacewskiej.

Po śmierci Mieczysława Kwileckiego Licheń wraz z całym kluczem gosławickim przeszedł na własność Kazimierza Kwileckiego (1863 – 1935), a następnie, po 1921 r. - jego syna Mieczysława Seweryna Kwileckiego (1895 – 1940), powstańca wielkopolskiego, więźnia obozu w Starobielsku, rozstrzelanego przez NKWD. Żoną Mieczysława Seweryna była Maria Róża z Zamoyskich (1898 – 1943), sanitariuszka w wojnie polsko-bolszewickiej, znana w okolicy Malińca, w tym także w Licheniu, z udzielania pomocy medycznej chorym; w l. 1940 – 1941 więźniarka obozu w Ravensbruck, zmarła na skutek poparzeń odniesionych w czasie gaszenia chaty wiejskiej w Bakowej Górze k. Radomska.

Fot. nr 3. Mieczysław Seweryn Kwilecki (1895 – 1940) z żoną Marią Różą z Zamoyskich (1898 – 1940)

Na przełomie XIX i XX w. majątek w Licheniu liczył 59 mórg i 480 metrów kwadratowych. Przeważały tu grunty szczerkowate, czyli lekkie. Obok tego w skład majątku wchodziły obszerne łąki i podmokłe pastwiska.

W latach 1921 – 1924 w Licheniu przebywał alumn Stefan Wyszyński – późniejszy Kardynał Tysiąclecia. W tym okresie działały w Licheniu Bractwo Żywego Różańca, Bractwo św. Doroty, Trzeci Zakon św. Franciszka, Papieskie Dzieło Krzewienia Wiary, straż pożarna, koło gospodyń, drużyna harcerska. Istniała także szkołka elementarna.

W latach II wojny światowej Licheń znalazł się pod okupacją niemiecką. Hitlerowcy ograbili sanktuarium i wywieźli do obozu w Dachau proboszcza tutejszej parafii. Cudowny obraz, uratowany dzięki staraniom parafian, przetrwał wojnę w dworze w Malińcu, skąd powrócił w 1945 r., po wyzwoleniu tych obszarów przez armię rosyjską.

Po wojnie Licheń, który mimo bogatej historii, był niewielką osadą, zaczął się powoli rozbudowywać. Największy przyrost ludności, a co za tym idzie, także zmiany w infrastrukturze wsi i jej znacząca rozbudowa, przypadły na lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte XX w. Wraz z rozwojem pobliskiego sanktuarium i zwiększeniem się natężenia w turystyce pątniczej, wzrastała liczba budynków we wsi, z których znakomita większość była rozbudowywana i dostosowywana do potrzeb pielgrzymów. Ruch pielgrzymkowy i związane z nim potrzeby transportowe, wpłynęły również na polepszenie sieci dróg prowadzących do Lichenia.

1.4.2. Zabytki Lichenia Starego

W Licheniu Starym, zgodnie z dokumentacją konserwatora w Koninie, znajdują się

następujące zabytki:

1. kościół parafialny p.w. św. Doroty, murowany z 1854 r., prezbiterium dobudowane w 1872 r., dobudowana też zakrystia i kruchta w 1903 r.; kościół przebudowany i rozbudowany w 1978 r.;
2. cmentarz parafii rzymsko-katolickiej z XIX w.;
3. pomnik powstańców 1863 r., kamień, beton z 1967;
4. pomnik Szczepana Jankowskiego zamordowanego w 1940 r., kamień, beton, 1980, *proj. Giotto Dimitrow*;
5. pozostałości zespołu folwarcznego, ul. Klasztorna, wł. Mirosław Wadelski:
 - a. spichlerz, obecnie nieużytkowany, murowany, XIX/XX,
 - b. gorzelnia, obecnie nieużytkowana, murowana, 1892, cz. rozebrana;
6. ul. Kłosowskiego, dom nr 50, wł. Józef Łukaszewski, murowany, ok. 1910; dom nr 56, wł. Daniel Wróbel, mur., 1903;
7. wiatrak koźlak, wł. Zbigniew Jagodziński, drewniany, 1 poł. XIX.

1.4.3. Historia sanktuarium w Licheniu Starym

Początki historii sanktuarium w Licheniu Starym wiążą się z bitwą pod Lipskiem (Bitwa Narodów, 1813 r.). Rannemu w tej bitwie Tomaszowi Kłossowskiemu miała się ukazać Matka Boża. Maryja obiecała żołnierzowi wyzdrowienie oraz powrót na ojczystą ziemię, kazała mu także odnaleźć Jej wizerunek i umieścić go w publicznym miejscu w jego dobrach oraz otoczyć kultem.

T. Kłossowski przez wiele lat szukał obrazu, jaki odpowiadałby wizji, którą miał pod Lipskiem. Wizerunek taki odnalazł w 1836 roku. Miało to miejsce w Ligocie pod Częstochową. T. Kłossowski zabrał ze sobą obraz i w 1844 roku umieścił go w kapliczce, w należącym do niego Lesie Grąblińskim. Po jego śmierci obrazem zaopiekował się tamtejszy pasterz – Mikołaj Siatka. Jemu też w latach 1850 – 1820 ukazywała się Maryja, wzywająca w swoich objawieniach do pokuty i nawrócenia oraz zapowiadająca powstanie w Licheniu sanktuarium Jej poświęconego. Przedstawiała się w tych widzeniach jako Bolesna Królowa Polski z Białym Orłem.

Widzenia starego pasterza, które zgodnie z relacją Juliana Wieniawskiego, brata znanego skrzypka – Henryka, pracującego w majątku Licheń, miały miejsce na torfowych pastwiskach i wzbudziły zainteresowanie okolicznych mieszkańców. Sam pasterz Mikołaj, który był ich świadkiem, cieszył się wielką estymą wśród okolicznego ludu ze względu na swoje bogobojne i ciche życie. J. Wieniawski postanowił sprawdzić prawdziwość wydarzeń licheńskich i w jednej nocy wybrał się na zamglone torfowiska, by towarzyszyć pasterzowi. Pozostawił w swych pamiętnikach przejmujący opis niewytłumaczalnego doświadczenia, które nappełniło go wielką

trwogą.

Wiarę w maryjne objawienia pobudziła epidemia cholery z 1852 r. Choroba ta, na przemian z ospą, często nawiedzała w XIX w. powiat koniński. Liczne uzdrowienia i nawrócenia, których doświadczano w czasie modlitwy przed wizerunkiem Matki Boskiej Bolesnej Królowej Polski, przyczyniły się do tego, że obraz uznano za cudowny oraz że przeniesiono go uroczyście z Grąblińskiego Lasu do Lichenia. O tych wydarzeniach rozpisywała się szeroko prasa Królestwa Polskiego, niemało przyczyniając się do wzmożenia ruchu pielgrzymkowego w okolicy Lichenia.

Po upadku powstania styczniowego zasłonięto na obrazie elementy patriotyczne, ale sam obraz przetrwał bezpiecznie zarówno czas zaborów, jak również okres II wojny światowej. Jak już wspomniano wcześniej, podczas okupacji był przechowywany w pobliskim Malińcu.

Rozwój kultu maryjnego rozpoczął się na dobre w 1949 roku wraz z przybyciem do Lichenia marianów. Dzięki ich staraniom sanktuarium bardzo się rozrosło. W 1967 roku kardynał Stefan Wyszyński przy udziale biskupa Antoniego Pawłowskiego oraz w obecności 150 tys. wiernych, dokonał koronacji obrazu Matki Bożej Licheńskiej. Koronę przysłał papież Paweł VI, który nadał Maryi tytuł Bolesnej Królowej Polski oraz udzielił sanktuarium prawo do zyskiwania w każdym dniu roku odpustu zupełnego. Biskup Pawłowski ogłosił również Matkę Bożą Licheńską Patronką Zagłębia Konińsko-Tureckiego i Patronką Wszystkich Ludzi Pracy.

Budowę nowej bazyliki rozpoczęto w 1994 roku. Zainicjował ją ks. Eugeniusz Makulski. Świątynię konsekrowano 12 czerwca 2004, a w 2005 r. nadano jej tytuł bazyliki mniejszej. W 1999 r. Licheń odwiedził w czasie swej pielgrzymki do Ojczyzny papież Jan Paweł II. W roku 2006 przeniesiono cudowny obraz do tej pory znajdujący się w kościele św. Doroty do bazyliki.

Fot. nr 4. Bazylika w Licheniu Starym – stan współczesny

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2. 1. Zasoby przyrodnicze

Zasoby przyrodnicze są jednym z największych atutów i bogactw Lichenia Starego. Należą do nich przede wszystkim: Jezioro Licheńskie oraz okoliczne lasy, wraz z terenami podmokłymi, bagnistymi i torfowymi.

2.1.1 Jezioro Licheńskie

Jezioro Licheńskie jest jednym z wielu jezior, należących do rynny Gopła. Jest klasycznym jeziorem rynnowym o silnie rozwiniętej linii brzegowej. System rynnowy, do którego zalicza się Jezioro Licheńskie, włączony jest do Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Jezioro to graniczy od zachodu z Jeziorem Pątnowskim, a od północy poprzez kanał zrzutowy z Jeziorem Ślesińskim. Uważano, że Jezioro Licheńskie i Jezioro Ślesińskie były ze sobą przed wiekami połączone. Dziś stanowią one dwa odrębne ekosystemy.

Brzegi Jeziora Licheńskiego od zachodu, południa i południowego wschodu są niskie i bagniste, zaś od północnego wschodu i zachodu – bardziej wyniosłe i są w dużej części otoczone lasami. Wysokim brzegom towarzyszy strome dno. Dane liczbowe dotyczące Jeziora Licheńskiego zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Nazwa jeziora	Powierzchnia zwierciadła wody (ha)	Głębokość maksymalna (m)	Głębokość Średnia (m)	Długość Maksymalna (m)	Szerokość Maksymalna (m)	Lina Brzegowa (m)
Jezioro Licheńskie	147,6	12,6	4,5	4 280	510	12 650

Tabela nr 8. Zestawienie danych liczbowych dotyczących Jeziora Licheńskiego

Wody Jeziora Licheńskiego są włączone w obieg wody chłodzącej elektrownie Konin i Pątnów należące do Zespołu Elektrowni PAK. Kanał zrzutowy wody ciepłej wpada do Jeziora Licheńskiego od strony południowej w miejscowości Licheń Stary. W części południowo-zachodniej jeziora jest zlokalizowany kanał łączący Jezioro Licheńskie z Jeziorem Pątnowskim. Kanał ten umożliwia powrót wody do elektrowni.

Obieg chłodzenia funkcjonuje niejednakowo w różnych sezonach roku. W okresie występowania niższych temperatur – od października do kwietnia - w tzw. małym obiegu znajdują się Jezioro Licheńskie i południowa część Jeziora Wąsowsko – Mikorzyńskiego. W okresie letnim uruchamiany jest tzw. duży obieg, którego część stanowi Jezioro Ślesińskie. W celu zamknięcia dużego obiegu w północnej części Jeziora Licheńskiego wybudowano kanał oraz przepompownię. Kanałem tym pompowana jest woda z Jeziora Licheńskiego do Jeziora Ślesińskiego. Zakończenie kanału po stronie Jeziora Ślesińskiego stanowi efektowna kaskada, zwana potocznie wodospadem. Temperatura wody w Jeziorze Licheńskim, znacznie podwyższona przez włączenie go w system

schładzania elektrowni, nie może przekraczać 280C wyjątkowo do 300C, nie dłużej jednak niż 30 dni.

Podgrzanie wód Jeziora Licheńskiego spowodowało zaburzenie naturalnego cyklu wymiany ciepła. Zamarzanie wód Jeziora Licheńskiego następuje jedynie w przypadku wyjątkowo mroźnych zim. Podwyższone temperatury wody spowodowały także zmiany w biocenozie jeziora, a więc i zmianę dotychczasowego charakteru gospodarki rybackiej.

Fot. nr 5. Jezioro Licheńskie

Jezioro Licheńskie należy do typu jezior leszczowych. Gospodarczo jest wykorzystywane do hodowli amura i tołpygi. Występują tu gatunki ciepłolubne, które w innych zbiornikach Polski są rzadkie (np. jeziora morska) lub w ogóle nie występują i są uważane za gatunki obce, inwazyjne. Gatunkiem inwazyjnym, który występuje od niedawna w polskich jeziorach, w tym Jeziorze Licheńskim, jest czebaczek amurski (*Pseudorasbora parva*). Kolejnym inwazyjnym gatunkiem występującym m.in. w Jeziorze Licheńskim jest kielż (*Chaetogammarus ichnus*).

W ramach połowów badawczych przeprowadzonych w litoralu Jeziora Licheńskiego w roku 2004 jego udział wynosił 32,6% wśród złowionych ryb i znajdował się w 60% połowów. Poza nim stwierdzono występowanie 13 gatunków ryb w następującej liczebności w stosunku do całej ichtiofauny: kleń < 0,1%, płoć 15,3%, ukleja 31,8%, krap 1,8%, leszcz 0,1%, jazgarz < 0,1%, wzdreğa 6,4%, lin 3,5%, karaś srebrzysty 4,1%, karp 0,2%, różanka 3,7%, sandacz 0,3%, słonecznica < 0,1%.

W połowie lat 90. XX w. Jezioro Licheńskie zasiedlił nurzaniec śrubowy (*Vallisneria spiralis*) – dotychczas w Polsce znany jako roślina akwariowa, która intensywnie rozwija się jesienią, kiedy w normalnych warunkach w środkowoeuropejskich jeziorach kończy się sezon wegetacyjny. W ciągu kilku lat zdominował on roślinność zanurzoną jeziora, a tworzone przez niego zbiorowisko (*Potamo perfoliati-Vallisnerietum spiralis*) zajęło 92% powierzchni płytkiego litoralu (ponad 12 ha). Pozostałe zespoły roślinne stwierdzone w Jeziorze Licheńskim to: *Potamo-Najadetum marinae*, *Nupharo-Nymphaeetum albae*, *Typhetum angustifoliae*, *Phragmitetum australis* i *Glycerietum*

maximae.

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu na podstawie badań wykonanych między rokiem 1999 a 2006, w Jeziorze Licheńskim woda miała III klasę jakości, tj. umiarkowany stan ekologiczny. Na podstawie badań fizykochemicznych prowadzonych przez WIOŚ w 1997 r. wody jeziora zakwalifikowano do II klasy czystości. Stan sanitarny kwalifikował Jezioro Licheńskie poza normą. Jezioro Licheńskie uznano za zanieczyszczone i bogate w biogeny. Potwierdzają to próby schodzenia nurków pod powierzchnię wody. Zgodnie z ich informacjami, na głębokości ok. 4 m widoczność nie przekracza 80 – 100 cm.

Ze względu na podwyższone temperatury wody jezioro jest wykorzystywane dość intensywnie w celach rekreacyjnych, głównie przez amatorów kąpieli. W Licheniu Starym brak jest bowiem ośrodków czasowych i wypoczynkowych przeznaczonych dla turystów szukających głównie odpoczynku na świeżym powietrzu, nad wodą i w lesie. Największy ruch turystyczny związany jest bowiem z ośrodkiem kultury religijnej w Licheniu Starym. Liczne działki rekreacyjne znajdują się na zachodnim brzegu jeziora, we wsiach Niedźwiady Małe i Kępa.

W Licheniu Starym ograniczona jest również turystyka wodna ze względu na jaz znajdujący się na kanale pomiędzy Jeziorzem Licheńskim i Jeziorzem Pątnowskim. Dodatkowo ruch motorowodny ogranicza rozciągająca się nad wodami jeziora strefa ciszy.

Z zasobów Jeziora Licheńskiego korzystają często wędkarze, którzy zarówno tutaj, jak i nad kanałem łączącym to jezioro z Jeziorzem Pątnowskim, nie tylko wędkują hobbystycznie, ale także biorą udział w zawodach wędkarskich organizowanych przez lokalne kluby.

Na terenach podmokłych wokół Jeziora Licheńskiego można spotkać także gatunki flory i fauny rzadziej występujące na innych obszarach, jak np. zaskrońce, a nawet żmiję zygzakowatą.

2. 1. 2. Lasy

Dla okolic Lichenia typowe są lasy iglaste. Zajmują one 23,4 % powierzchni zlewni Jeziora Licheńskiego. Oprócz tego w okolicach Lichenia rozciągają się urokliwe torfowiska i tereny podmokłe. Przez lasy licheńskie i nad brzegami Jeziora Licheńskiego przebiega zielony szlak turystyczny prowadzący z Kawnic przez Bieniszew, Gosławice, Licheń do Konina. Okolice Lichenia należą do Goplańsko-Kujawskiego obszaru przyrody chronionej. W lasach tych licznie występuje zwierzyna płowa, dziki, lisy, zające, piżmaki, kuny oraz rozliczne ptactwo. Warto wspomnieć, że tereny podmokłe ukochały sobie bociany (*Ciconia ciconia*).

Na uwagę zasługuje także bogaty i stary drzewostan na cmentarzu w Licheniu oraz różnorodna roślinność nasadzona w ciągu ostatnich 30 lat wokół Sanktuarium Maryjnego. Warto zauważyć, że w okolicy Lichenia znajduje się najwyższy punkt terenu w Gminie Ślesin, który liczy 108,9 m n.p.m.

Największym czynnikiem zagrażającym lasom w okolicach Lichenia jest przemysł paliwowo-

energetyczny, znajdujący się na terenie Powiatu Konińskiego. Skutkami jego funkcjonowania są: zanieczyszczenie powietrza szkodliwymi gazami i pyłami działającym na aparat asymilacyjny drzew i na chemizm gleby oraz zmiany stosunków wodnych w glebie. Zniszczenia w lasach wywołują także szkodniki, jak np. borecznik, zwójka zieloneczka, szczotecznicza szarawka, susówka dębówka.

2. 2. Infrastruktura drogowa i techniczna

2.2.1. Infrastruktura drogowa

Licheń Stary jest położony w pewnej, choć niewielkiej odległości, od autostrady A2 wiodącej ze Świecka, przez Konin, Poznań w kierunku Warszawy, od dróg krajowych nr 25 biegnącej od województwa dolnośląskiego aż po zachodniopomorskie, drogi krajowej nr 2, będącej częścią międzynarodowego szlaku komunikacyjnego E30 z Cork w Irlandii do Omska w Rosji, drogi krajowej nr 92 łączącej Rzepin z Poznaniem, Łowiczem drogi krajowej nr 72 łączącej Konin z Rawą Mazowiecką.

Rys. nr 5. Mapka drogowa okolic Lichenia Starego

Licheń leży także niedaleko od dróg wojewódzkich: nr 264 łączącej Sławoszewek z Koninem i nr 266 łączącej Konin z Ciechocinkiem. Przez Licheń przebiega droga wojewódzka nr 263 łączącej Słupcę z Dąbiem, droga powiatowa nr 3207P prowadząca z Lichenia do drogi wojewódzkiej nr 266. Do Lichenia dojeżdżają autobusy PKS z kierunku Konina, jak i Ślesina.

Można zatem powiedzieć, że położenie Lichenia Starego jest optymalne ze względów komunikacyjnych. Leży on bowiem w niedalekiej odległości od głównych tras, jednak zarazem na uboczu gwarantującym oddalenie od maksymalnego natężania ruchu, a zarazem gwarantującym mieszkańcom i turystom tak upragnioną ciszę i spokój. Jednocześnie należy podkreślić, że stan dróg prowadzących do Lichenia Starego jest nienajlepszy i wymaga interwencji odpowiedzialnych służb.

2.2.2. Infrastruktura techniczna

We wsi Licheń Stary infrastruktura techniczna jest na wysokim poziomie. Cała wieś, z wyjątkiem nowo powstałych działek budowlanych oraz końcowymi odcinkami ulic Gosławickiej i Konińskiej jest podłączona do kanalizacji. Wszyscy mieszkańcy mają dostęp do wody z wodociągu. Ulice, z wyjątkiem nowo powstałych działek i końcowego odcinka ul. Gosławickiej i Konińskiej, są oświetlone. Nieczystości publiczne odbiera Zakład Gospodarki Komunalnej w Ślesinie, a nieczystości z działek mieszkańców – ww. firma oraz prywatne firmy. Częściowo działa już monitoring miejscowości. Do Lichenia Starego doprowadzona jest sieć telefoniczna, bez zarzutu działają także sieci komórkowe. Jedyną bolączką mieszkańców jest utrudniony dostęp do Internetu, który dostarczany jest jedynie drogą radiową (niestabilne połączenia) lub przez podłączenie do sieci TP S.A.

2.2.3 Infrastruktura turystyczna

Licheń Stary jest miejscowością turystyczną. Dominuje tu turystyka pielgrzymkowa związana z Sanktuarium Maryjnym prowadzonym przez Zgromadzenie Księżki Marianów. Licheń jest drugim po Częstochowie centrum pielgrzymkowym w Polsce pod względem liczby pątników przybywających tam w ciągu roku. Do Lichenia przybywa rocznie około 1, 2 mln turystów. Do Lichenia przybywają pielgrzymi z Polski i z zagranicy, choć ci ostatni są w znakomitej mniejszości. Bazylika licheńska jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Sanktuarium w Licheniu umożliwia wiernym pobyt indywidualny i grupowy, udział w rekolekcjach i katechezach, spotkaniach, koncertach, wystawach o charakterze religijnym. Nasilenie ruchu pielgrzymkowego przypada na miesiące wiosenne i letnie (maj – październik), co wiąże się zarówno ze sprzyjającymi warunkami pogodowymi, jak i bogatym kalendarzem

Baza turystyczna w Licheniu Starym znajduje się zarówno na terenie sanktuarium – jest własnością Kościoła, jak i w obrębie wsi – tu ma głównie charakter działalności prywatnej, świadczonej przez mieszkańców.

Na terenie sanktuarium znajduje się Dom Pielgrzyma „Arka”, który oferuje 747 miejsc hotelowych w 188 pokojach oraz Dom Pielgrzyma „Betania” z 503 miejscami noclegowymi. W lesie grąblińskim znajduje się Dom Pielgrzyma „Nazaret” z 48 miejscami noclegowymi i barem dla 100 osób. Także na terenie sanktuarium znajdują się liczne bary i kawiarnia zapewniające posiłki dla pielgrzymów.

Potrzeby informacyjne pątników zaspokaja Biuro Obsługi Pielgrzyma, gdzie można uzyskać wszelkie wiadomości na temat obiektów znajdujących się na terenie sanktuarium i bieżących wydarzeń oraz zgłosić chęć zorganizowanego uczestnictwa w nabożeństwach, zamówić noclegi i wyżywienie na terenie obiektu. Na terenie sanktuarium w wielu miejscach można także zakupić książki i pamiątki pątnicze lub bezpłatnie pobrać informatory i ulotki przygotowywane przez

Zgromadzenie Księży Marianów. W okolicach bazyliki znajduje się także punkt medyczny, gdzie w miesiącach letnich pomocy udzielają wykwalifikowane pielęgniarki.

Sanktuarium posiada także 7 dużych parkingów, na których mogą zatrzymywać się bezpłatnie lub za dobrowolną opłatą samochody osobowe oraz autobusy. W okolicach parkingów, a także na terenie sanktuarium funkcjonuje rozbudowana sieć toalet.

Działalność prywatna nastawiona na potrzeby turystów ma charakter zbliżony do usług oferowanych na terenie sanktuarium. Mieszkańcy Lichenia prowadzą liczne pensjonaty, domy noclegowe i gospodarstwa agroturystyczne oferujące pątnikom możliwość noclegu i wyżywienia. Obok tego funkcjonują punkty zajmujące się dystrybucją pamiątek, sklepy spożywcze, bary, punkty gastronomiczne i restauracje. Obok tego prowadzona jest działalność w zakresie zapewniania turystom dostępu do pamiątek i dewocjonaliów. Te miejsca – podobnie jak sanktuarium - tętnią życiem głównie w sezonie pielgrzymkowym.

Miejsca noclegowe w Domach Pielgrzyma na terenie sanktuarium, jak i w kwaterach prywatnych, mają zróżnicowany standard. Należy jednak podkreślić, że nie ma on istotnego znaczenia dla rozwoju turystyki, gdyż korzystający z tych miejsc kierują się głównie ceną i bliskością Bazyliki. W podobny sposób należy ocenić zaplecze gastronomiczne, którego usługi stoją raczej na dość niskim poziomie. Nie ma to jednak znaczenia dla pątników, którzy nie kierują się wysublimowanym smakiem, ale raczej potrzebą zaspokojenia głodu.

Warto nadmienić, że obok obiektów nastawionych głównie na obsługę turystyki pielgrzymkowej, w Licheniu Starym znajduje się również trzygwiazdkowe Wielkopolskie Centrum Konferencyjne Hotel „Atut”, oferujące możliwość zorganizowanego wypoczynku lub spotkań integracyjnych.

Jak wynika z powyższych danych, baza turystyczna w Licheniu Starym jest bardzo rozbudowana, choć zarazem nastawiona głównie na jeden typ turystów i obłożona tylko w sezonie letnim.

Na terenie Lichenia znajduje się również Urząd Pocztowy oraz Punkty Obsługi Bankowej wraz z bankomatami.

2.3. Gospodarka i rolnictwo

Na terenie Lichenia Starego rozwijają się obok siebie działalność gospodarcza w sektorze prywatnym i rolnictwo. W tych sektorach mieszkańcy wsi znajdują stosunkowo największe zatrudnienie. Dodatkowo mieszkańcy Lichenia Starego są zatrudniani poza miejscem zamieszkania, w niedalekich zakładach pracy w Koninie (np. Kopalnia Węgla Brunatnego, Zespół Elektrowni PAK, Huta Aluminium) i innych okolicznych miejscowościach. Pracują także na terenie sanktuarium maryjnego.

2.3.1. Działalność gospodarcza

Na terenie Lichenia Starego jest zarejestrowanych wyjątkowo wiele podmiotów gospodarczych. W roku 2011 wg danych GUS było zarejestrowanych aż 171 podmiotów, z których najwięcej, bo 135 świadczyło usługi, 9 zajmowało się działalnością z zakresu rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, zaś 27 działało w branży budowlanej i przemyśle. Ta wysoka liczba zarejestrowanych podmiotów utrzymuje się bez większych zmian od kilku lat, co świadczy o dobrej kondycji gospodarki w Licheniu Starym.

Wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych znakomitą większość stanowią mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa, co obrazuje poniższa tabela:

l.p.	liczba osób zatrudnionych	liczba podmiotów gospodarczych w 2011 r.
	0-9	171
	9 – 49	163
	50-249	6
	250-999	2

Tabela nr 9. Wielkość podmiotów gospodarczych ze względu na liczbę zatrudnionych w 2011 r. wg GUS

Jak już wspomniano, działalność gospodarcza prowadzona na terenie Lichenia Starego jest skoncentrowana głównie wokół rynku usług turystycznych związanych z turystyką pątniczą. Świadczone są głównie usługi w zakresie noclegów, wyżywienia, zaopatrzenia w artykuły pierwszej potrzeby, a także pamiątki i dewocjonaalia przybywających tu pielgrzymów. W krajobrazie gospodarczym wsi dominują pensjonaty, domy noclegowe, pokoje do wynajęcia, gospodarstwa agroturystyczne, restauracje, bary, punkty gastronomiczne, sklepy spożywczo-przemysłowe, sklepy, kioski i stoiska z pamiątkami i dewocjonaliami.

W niewielkiej liczbie występują w Licheniu Starym przedsiębiorstwa i punkty świadczące inne typy usług.

2.3.2. Rolnictwo

W Licheniu Starym funkcjonuje 505 gospodarstw rolnych, na które przypada 377,7816 ha gruntów rolnych. Najwięcej jest gospodarstw małych, zajmujących powierzchnię od 0 do 1 ha i od 1-2 ha. Dokładne zestawienie liczby gospodarstw i zajmowanych przez nie powierzchni znajduje się w poniższej tabeli.

l.p.	wielkość gospodarstwa w hektarach	liczba gospodarstw
1	0-1	335

2	1 – 2.	106
3	2 – 5.	46
4	5 – 7.	8
5	7 – 10.	8
6	10 – 15.	2
7	15 i więcej	0

Tabela nr 10. Liczba gospodarstw w zależności od ich wielkości. Dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie 2012 r.

Wśród gruntów rolnych dominują gleby klasy V i VI klasy. Obok nich występują gleby klasy IV a i b oraz III a i b (mniej licznie niż kl. IV). Jak wynika z powyższych zestawień, w Licheniu Starym grunty rolne są mocno rozproszone, a klasy ziemi dość słabe, co sprawia, że rolnicy muszą w znakomitej większości poszukiwać alternatywnych bądź dodatkowych źródeł dochodów.

2.4. Infrastruktura społeczna

2.4.1 Szkoły i przedszkola

W Licheniu Starym funkcjonuje 1 szkoła podstawowa. Dzieci w wieku gimnazjalnym uczęszczają głównie do Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Ślesinie, a młodzież w wieku ponadgimnazjalnym do szkół w Koninie, Kleczewie, Sompólnie i innych w regionie. W szkole w Licheniu jest 12 pomieszczeń szkolnych (w tym sala komputerowa, sala gimnastyczna i świetlica, gabinet pedagoga i logopedy) i 7 oddziałów szkolnych. W roku 2010/2011 do szkoły uczęszczało 145 uczniów, a w roku 2011/2012 - 155 uczniów. Obecnie zatrudnionych jest tu 15 nauczycieli. Jak wynika z powyższego zestawienia, szkoła w Licheniu Starym jest dość duża i prężnie się rozwija. Działa tu sklepik szkolny, koła: polonistyczne, matematyczne i historyczne oraz Szkolny Klub Sportowy i Szkolna Kasa Oszczędności. Dzieci uczestniczą także w wielu akcjach charytatywnych w charakterze wolontariuszy.

W Licheniu Starym istnieje także przedszkole, do którego w roku 2011/2012 uczęszcza 67 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Dzieci w wieku 3-4 lat mają swoje sale poza budynkiem szkoły, a dzieci w wieku 5-6 lat – w budynku szkoły.

2.4.2. Instytucje kultury

W Licheniu działa biblioteka publiczna, będąca filią Biblioteki Publicznej w Ślesinie. Zatrudniony jest w niej jeden bibliotekarz. Wg danych GUS za rok 2010 biblioteka posiada księgozbiór liczący 11327 woluminów.

Na terenie sanktuarium maryjnego zaś znajduje się Muzeum im. ks. Józefa Jarzębowskiego, które rozpoczęło swoją działalność 2 lipca 2010 r. Mieści się na dwóch piętrach w północnej części bazyliki. Muzeum jest podzielone tematycznie. Jedno piętro zajmują eksponaty poświęcone historii Polski, a drugie skarbczyk starej książki, sala sztuki sakralnej a także galeria grafiki i rysunku.

2.4.3. Związki i kluby sportowe

Od 1999 r. w Licheniu działa klub piłkarski *MLUKS Strażak Licheń Stary*. Zespół aktualnie bierze udział w rozgrywkach konińskiej A-klasy. Wg danych GUS z 2010 r. klub liczy 70 członków, w tym aktywnie ćwiczących - 61 (60 mężczyzn, 1 kobieta).

2.4.4. Inne związki i Stowarzyszenia

Stowarzyszenie Promocji Lichenia i Budowy Gimnazjum w Licheniu Starym

Stowarzyszenie Promocji Lichenia i Budowy Gimnazjum w Licheniu Starym powstało w 1999 r. Obecnie liczy 52 członków. Cele stowarzyszenia to: budowa gimnazjum w Licheniu Starym, promocja okolic Lichenia Starego i okolic, pomoc dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, działalność wychowawczo-oświatowa, pomoc w prowadzeniu szkoły i przedszkola, wspieranie autorskich programów nauczania, organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z różnych środowisk. Stowarzyszenie co roku także współorganizuje festyn „Dnia Lichenia”.

Koło Gospodyń Wiejskich

Koło Gospodyń Wiejskich w Licheniu Starym obecnie liczy 64 członkinie. Działa od 1957 r. Od początku istnienia Koła panie aktywnie włączały się w życie wsi. Jedne z pierwszych inicjatyw mieszkanek Lichenia Starego to wspieranie budowy szkoły i budowy drogi we wsi.

Od 35 lat KWG opiekuje się salą widowiskową w Licheniu Starym, zabiegając o jej remonty i udoskonalanie. W ostatnich latach przy współpracy UMiG w Ślesinie w ww. sali położono płytki na scenie i korytarzach, dokonano wymiany grzejników, odnowiono zaplecze i korytarze, uzupełniono wyposażenie kuchni i zakupiono naczynia.

KGW prowadzi ożywioną działalność w ciągu całego roku. W styczniu organizuje opłatek dla seniorów i osób chorych i samotnych. W lutym organizowany jest tradycyjny Tłusty Czwartek, w marcu – Dzień Kobiet. W czerwcu KGW bierze udział w Turnieju Kół Gospodyń Wiejskich, a jesienią – w Święcie Pyrczoka. W listopadzie organizowane jest Święto Gęsi. W grudniu organizowane są mikołajki dla członkiń oraz bal sylwestrowy.

KGW bierze także udział w rozmaitych konkursach i uroczystościach okazjonalnych związanych z dziedzictwem kulturowym wsi Wielkopolski wschodniej, współpracuje także z innymi organizacjami w Licheniu Starym i gminie Ślesin. Przy KGW działa także zespół śpiewaczy

„Relaks”.

Klub Seniora

Klub Seniora powstał w Licheniu Starym w 2002 r. Obecnie liczy 30 członków. Klubowicze spotykają się regularnie w czwartki, a zespół śpiewaczy „Poranek” działający przy klubie – w środy. Raz w miesiącu klubowicze organizują wieczorki taneczne przy magnetofonie. W ciągu roku członkowie klubu wyjeżdżają na wycieczki jednodniowe, pikniki, zabawy i spotkania z innymi klubami. Uczestniczą także w konkursach.

Ochotnicza Straż Pożarna

OSP w Licheniu Starym powstała w 1912 r. W krótkim czasie liczyła już znaczną liczbę członków i miała cztery oddziały: w Bylewie, Helenowie, Grąblinie i Licheniu. Po wojnie, mimo znacznych strat w majątku OSP, członkowie wznowili prace i z zaangażowaniem włączali się w pozyskiwanie sprzętu strażackiego. Wybudowano także nową strażnicę. W latach 90-tych OSP zarejestrowano OSP jako stowarzyszenie. W 1993 r. utworzono sekcję ratownictwa wodnego, w skład której weszli ratownicy wodni, pletwonurkowie i ratownicy medyczni. Wkrótce OSP w Licheniu Starym włączono do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Obecnie jednostka liczy 94 czynnych członków, 14 członków honorowych, 2 członków wspierających i 24 członków młodzieżowej drużyny pożarniczej. OSP posiada dwa pojazdy bojowe, jeden pojazd gospodarczy, jeden kuter, dwa pontony i jedną łódź aluminiową. Rocznie strażacy biorą udział w ok. 55 akcjach.

Członkowie OSP stale podnoszą swoje umiejętności przez kursy i szkolenia oraz udział w zawodach regionalnych i ogólnopolskich, gdzie zawsze plasują się w czołówce.

Klub Honorowych Dawców Krwi „STRAŻAK”

Klub Honorowych Dawców Krwi „STRAŻAK” przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Licheniu Starym powstał w 2007 roku, z inicjatywy ówczesnego Zarządu OSP. Za podstawowy cel działania klubu określono stworzenie Banku Krwi, którą w razie konieczności będzie można przekazać osobom potrzebującym takiej właśnie pomocy. Ponadto założeniem klubu jest zintegrowanie możliwie jak największej ilości osób chętnych do czynnego oddawania krwi oraz członków wspierających, którzy ze względów zdrowotnych nie mogą oddawać krwi. Klub zrzesza ponad 130 osób i organizuje rocznie co najmniej dwie akcje poboru krwi. Prowadzi także działalność informacyjną dla potencjalnych dawców szpiku kostnego.

Parafialny chór męski VIRTUS DEI

Chór powstał w 2000 r. z inicjatywy ks. Stanisława Kosirowskiego i początkowo działał pod przewodnictwem Barbary Kaczor, następnie zaś Jarosława Adamiak. Obecnie chór liczy 30 członków, odpowiada za oprawę muzyczną mszy w parafii i sanktuarium, uczestniczy w licznych zjazdach, zlotach i konkursach dla zespołów muzycznych

2.4.5. Opieka medyczna

Do końca 1998 r. zabezpieczeniem opieki zdrowotnej nad mieszkańców Lichenia Starego zajmował się publiczny zakład ambulatoryjnej opieki zdrowotnej – Wiejski Ośrodek Zdrowia. Od 1999 r. opiekę tę zabezpiecza działająca w formie spółki cywilnej Przychodnia lekarska w Licheniu Starym z liczbą 2 lekarzy (pediatra i lekarz ginekolog – położnik) oraz 1 pielęgniarka. Jest to ośrodek niewielki i zdecydowanie niemogący sprostać potrzebom mieszkańców, którzy opieki medycznej są zmuszeni szukać w przychodniach w Ślesinie lub w Koninie.

Warto nadmienić, że na terenie sanktuarium działa także punkt medyczny, czynny w okresie letnim, gdzie opieką zajmują się przeszkolone pielęgniarki. Sanktuarium posiada także hospicjum im. bł. St. Papczyńskiego. Dom hospicyjny może przyjąć 24 pacjentów; do uch dyspozycji przygotowano dziewięć pokoi 2-3 osobowych. Pod auspicjami marianów funkcjonuje także Centrum Pomocy Rodzinie i Osobom Uzależnionym. Zespół stałych pracowników Centrum utworzyli: terapeuci uzależnień i współuzależnień oraz instruktorzy terapii, psycholog i pracownicy administracji.

3. Analiza SWAT

3.1. Mocne strony

Do mocnych stron wsi Licheń Stary należy zaliczyć:

1. korzystne i urozmaicone otoczenie przyrodnicze wsi;
2. bliskość innych miejscowości o charakterze wypoczynkowym;
3. położenie w niedalekiej odległości od głównych szlaków komunikacyjnych;
4. rozwiniętą bazą noclegową, gastronomiczną, usługową dla turystów;
5. dobrą infrastrukturą techniczną;
6. dobry dostęp do edukacji szkolnej na poziomie przedszkola i szkoły podstawowej;
7. chęć podnoszenia kwalifikacji i poziomu wiedzy przez mieszkańców;
8. wysoki potencjał ludzki zaangażowany w tworzenie miejsc pracy;
9. silny i urozmaicony ruch społeczny;
10. doświadczenie w obsłudze ruchu turystycznego.

3.2. Słabe strony

1. postępująca degradacja zasobów przyrodniczych ze strony przemysłu paliwowo-energetycznego;
2. niewystarczające wykorzystanie walorów przyrodniczych wsi dla celów turystycznych;

3. brak szlaku wodnego włączonego w szersze struktury
4. brak infrastruktury związanej ze szlakiem wodnym;
5. jednostronny rozwój turystyki w kierunku turystyki pątniczej i ograniczenie sezonu turystycznego do okresu pomiędzy majem a październikiem;
6. przewaga turystyki pątniczej o charakterze jednodniowym;
7. słaba komunikacja z zarządzającymi sanktuarium w Licheniu;
8. brak informacji turystycznej poza sanktuarium;
9. brak wykwalifikowanych przewodników znających walory wsi;
10. słaba jakość sieci komunikacyjnej od głównych dróg do Lichenia Starego;
11. niska jakość usług hotelarskich, gastronomicznych i usługowych;
12. utrudniony dostęp do edukacji gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej;
13. brak infrastruktury o charakterze rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży;
14. słaba opieka medyczna.

3.3. Szanse

1. rozwój turystyki wypoczynkowej i rekreacyjnej oraz agroturystyki;
2. rozwój infrastruktury turystycznej, szczególnie przy szlaku wodnym (w tym tworzenie ścieżek rowerowych);
3. włączenie Jeziora Licheńskiego w koniński odcinek Wielkiej Pętli Wielkopolski;
4. dywersyfikacja rodzaju i poziomu usług oferowanych turystom przez lokalne podmioty gospodarcze;
5. wielostronny rozwój działalności gospodarczej – przyciąganie inwestorów na teren wsi;
6. poprawa infrastruktury drogowej łączącej Licheń Stary z głównymi drogami;
7. systemowa i spójna promocja innych niż religijne walorów turystycznych Lichenia Starego;
8. zwiększenie liczby mieszkańców, a co za tym idzie – podniesienie potencjału wsi - poprzez realizację Planu Zagospodarowania Przestrzennego Wsi Licheń Stary;
9. poszerzenie oferty edukacyjnej szkoły poprzez stworzenie gimnazjum;
10. wzmocnienie potencjału mieszkańców poprzez wspieranie stowarzyszeń i związków w zakresie zapewnienia koniecznych do funkcjonowania warunków lokalowych i technicznych.

3.4 Zagrożenia

1. utrzymanie jednostronnego rozwoju gospodarczego wsi;
2. zmniejszenie się liczby turystów – pątników;
3. utrata miejsc pracy, wzrost bezrobocia i ubożenie mieszkańców;

4. degradacja środowiska naturalnego;
5. niedostateczne inwestycje w zakresie infrastruktury turystycznej innej niż wymagana przez pątników (rekreacyjna, wypoczynkowa)
6. niedostateczne inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej;
7. brak środków własnych na współfinansowanie projektów unijnych;
8. brak wsparcia w zakresie przygotowywania dokumentacji i uzbrojenia działek dla osób chcących zamieszkać w Licheniu Starym;
9. niedostateczna opieka medyczna;
10. obniżone szanse edukacyjne ludzi młodych;
11. odpływ ludzi młodych i wykształconych ze wsi.

4. Planowane kierunki rozwoju

4.1. Wizja rozwoju wsi

Stary to sołectwo, w którym mieszkańcy aktywnie uczestniczą w życiu społecznym. Interesują się rozwojem swojej miejscowości i potrafią skutecznie różnicować działania w kierunku nierolniczym. Dostrzegają zarówno mocne, jak i słabe strony swojej miejscowości, umieją definiować szanse i zagrożenia, a także mają jasną wizję rozwoju wsi, którą definiują poniższe cele strategiczne.

4.2. Cele strategiczne i działania

Cel strategiczny I

Rozwój infrastruktury turystycznej i okoloturystycznej przeznaczonej dla turystów przybywających do miejscowości w celu wypoczynku i rekreacji

Cel zostanie osiągnięty przez realizację następujących zadań:

- a) stworzenie elektronicznego Biura Informacji Turystycznej w Licheniu,
- b) stworzenie parku wodnego nad Jeziorem Licheńskim (bulwar, plaża, pole namiotowe, slip i przystań),
- c) wyznaczenie i oznaczenie ścieżek rowerowych na istniejących trasach,
- d) zakup statku turystycznego,
- e) rozbudowę lotniska cywilnego,
- f) udrożnienie szlaku wodnego,
- g) stworzenie ścieżki rowerowej wokół Jeziora Licheńskiego.

Cel strategiczny II

Przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich

Cel zostanie osiągnięty przez realizację następujących zadań:

- a) wdrożenie planu zagospodarowania przestrzennego oraz budowę chodników w miejscowości,
- b) rozbudowę monitoringu,
- c) budowę placów zabaw,
- d) rozbudowę szkoły i budowę boiska,
- e) zapewnienie komunikacji podmiejskiej,
- f) budowę bulwaru oraz parku wodnego nad jeziorem,
- g) rewitalizację parku,
- h) wymianę wozu strażackiego.

Cel strategiczny IV

Wzrost aktywności lokalnej społeczności

Cel zostanie osiągnięty przez realizację następujących zadań:

1. organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży
 - a) zajęcia taneczne
 - b) zajęcia muzyczne
 - c) konkursy wiedzy o gminie i regionie
 - d) wycieczki turystyczno-krajobrazowe
 - e) rajdy rowerowe
2. organizowanie imprez kulturalnych dla dorosłych:
 - a) zaproszenie na spotkania twórców ludowych,
 - b) kursy, szkolenia, warsztaty z zakresu lokalnego dziedzictwa kulturalnego
 - c) spotkania okolicznościowe,
 - d) prezentacja amatorskiej twórczości literackiej,
 - e) organizowanie wycieczek,
 - f) popularyzacja czytelnictwa.

Określone cele strategiczne wiążą się z realizacją zadań wspierających rozwój obszarów wiejskich, wpływają znacząco na promocję i rozwój turystyki wiejskiej. Zapewniają także stałą poprawę warunków życia, zamieszkania i bezpieczeństwa mieszkańców oraz sprzyjają zapobieganiu marginalizacji obszarów wiejskich.

4.3. Szacunkowy koszt i harmonogram przedsięwzięć

Plan Odnowy Miejscowości Licheń Stary obejmuje planowane zadania inwestycyjne

przewidziane do realizacji w latach 2012– 2019. Źródłami finansowania Planu Odnowy

Miejscowości Licheń Stary będą:

1. środki w ramach programów operacyjnych przewidzianych do realizacji na lata 2007-2013 i dalsze;
2. środki własne Gminy,
3. inne zewnętrzne źródła finansowania.

l.p.	nazwa zadania	planowany harmonogram realizacji zadania	szacunkowy koszt realizacji zadania	źródła pozyskiwania środków
1	Rozbudowa monitoringu Lichenia Starego	2013	60 000	środki UE środki Gminy inne środki zewnętrzne
2	Budowa chodnika przy ulicy Klasztornej	2013	335 000	Środki UE Środki własne Gminy
3	Stworzenie elektronicznego Biura Informacji Turystycznej w Licheniu	2013	10 000	środki UE inne środki zewnętrzne
4	Budowa parkingów dla rowerów	2013	20 000	środki UE środki własne Gminy
5	Budowa 2 placów zabaw	2013 - 2014	100 000	środki UE środki własne Gminy
6	Stworzenie parku wodnego nad Jeziołem Licheńskim (bulwar, plaża, pole namiotowe, slip i przystań)	2014	2 000 000	środki UE środki własne Gminy
7	Wyznaczenie i oznaczenie ścieżek rowerowych na istniejących trasach	2014	50 000	środki UE środki własne Gminy
8	Zapewnienie komunikacji podmiejskiej	2014	200 000	środki UE środki własne Gminy
9	Zakup statku turystycznego	2014	300 000	środki UE inne środki zewnętrzne
10	Wymiana wozu strażackiego	2015	1 000 000	środki UE środki własne Gminy
11	Odnowa dróg gminnych, w tym stworzenie odwodnienia i chodników	2016	3 000 000	środki UE środki własne Gminy
12	Rozbudowa przedszkola , szkoły i budowa boiska	2016	1 000 000	środki UE środki własne Gminy
13	Rozbudowa lotniska cywilnego	2017	5 000 000	środki UE inne środki zewnętrzne

14	Udrożnienie szlaku wodnego	2017	2 000 000	środki UE inne środki zewnętrzne
15	Rewitalizacja parku i budowa muszli koncertowej	2018	4 000 000	środki UE inne środki zewnętrzne
16	Stworzenie ścieżki rowerowej wokół Jeziora Licheńskiego	2019	8 000 000	środki UE inne środki zewnętrzne
17	Wdrożenie planu zagospodarowania przestrzennego (drogi, chodniki, uzbrojenie 800 działek budowlanych)	2019	2 000 000	środki UE środki własne Gminy
18	Stworzenie skateparku	2019	1 000 000	środki UE inne środki zewnętrzne
19	Aktywizacja dzieci i młodzieży przez stworzenie kół: muzycznego i tanecznego, wycieczki, warsztaty, konkursy	2013-2019	100 000	środki UE środki własne Gminy
20	Aktywizacja dorosłych członków społeczności przez spotkania okolicznościowe, kursy, warsztaty, przeglądy, wycieczki	2013-2019	100 000	środki UE środki własne Gminy

5. System wdrażania i monitoringu

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Licheń Stary rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miasta i Gminy w Ślesin. Za jego realizację będzie odpowiedzialny Burmistrz Miasta i Gminy Ślesin. Prace nad Planem będą toczyć się z udziałem i przy wsparciu konsultacyjnym mieszkańców sołectwa Licheń Stary, ze szczególnym uwzględnieniem Rady Sołectkiej, przedstawicieli organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i związków. Wspomniane konsultacje będą się także odbywać w czasie realizacji poszczególnych elementów planu.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania – będzie polegało na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych. W monitoringu wezmą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy Ślesin zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Licheń Stary. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej, polegającej na dokonywaniu wizji lokalnych i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej – sprawozdawczej, podlegającej na analizowaniu materiałów, statystyk i innej dokumentacji.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej

rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Miasta i Gminy Ślesin przy opracowaniu kierunków rozwoju wsi Licheń Stary. Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości Licheń Stary zakłada realizację wymienionych w nim zadań w ciągu 7 lat. . Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju turystyki i promocji miejscowych walorów oraz wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi Licheń Stary poprzez rozwój turystyki o charakterze wypoczynkowym i rekreacyjnym, działania na rzecz kultury, edukacji, poprawy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego.